

TIL USA: Manjula (31) hadde fire barn i magen sin. Etter seks uker fjernet sykehuset to foster. De ønsket ikke å sette livene til alle barna på spill. Et amerikansk par får nå tvillinger.

Baby på billig salg

Hvis du ikke vil føde barn selv, kan du leie en mage i India. Rimelig.

26 | HOVEDSAKEN |

Grytidlig denne morgenen la Shanta (32) seg ned på knærne og kysset gynekolog Nayana Patels (47) føtter. Bare guder blir kysset på føttene i India.

Nå ligger Shanta på siden i seng og støtter hodet i hånden. Hun smiler og ser på forsamlingen av slekt og venner som står i dotrappingen. Hun myser trett, men har et roligere drag over ansiktet enn sine to venninner i føttsengene ved siden av.

Det er trangt om plassen på fruktbarhetsklinikken Akanksha Infertility Clinic i den lille byen Anand i Gujaratprovinsen i Nord-India. Femten dager har gått siden Shanta gjennomgikk en prøverørsbehandling her. Den gikk som den skulle.

Nå er egget fra ei amerikansk kvinne og sæd fra hennes mann plassert i Shantas livmor. Fem embryoer, altså ferdig befruktede egg, fra et ektepar som av medisinske grunner ikke har mulighet til å bære fram barnet selv.

Shanta er gravid.
Barnet skal fratras henne straks det er ute.
- Jeg er Guds vei til andre menneskers lykke, sier 32-åringen.

Seinere forteller hun at hennes egen lykke er penge-ene hun vil få for barnet. Hun trenger pengene for å bygge et hus til seg og familien. Lonna for å ha gjennomført et svangerskap og en fødsel, er 37 000 kroner. For henne er det tolv årslønner.

- Det var en venn av mannen min som fortalte meg hvordan jeg kunne tjene masse penger, samtidig som jeg gjorde en god gjerning, sier Shanta.

Ved siden av henne ligger de andre kvinnene rolige. De hviler. De håper å kunne bære fram et barn i magen sin, men foreløpig venter de på svar på graviditetstesten.

De er ikke Indias aller fattigste kvinner. Men det er ikke langt unna.

Barnelatter triller gjennom rommet. Sammen med pappa har Shantas tre barn kommet på besøk. De er alle under ti år og kravler rundt føttene hennes. Shanta stryker minstejenta på kinnet.

Mahesh ser på sin gravide kone:
- Vi er glade fordi vi gjør andre glade. Noen er barnløse, vi trenger ikke flere. Vi trenger penger.

FRUKTBARHETSKLINIKKEN ligger anonymt til i ei sidegate i Anand. På venterommet sitter et titall kvinner i sari, de er der for å donere egg eller for å få egg implantert. Veggene på venterommet er dekket med private bilder av prøverørsbarn som indiske, koreanske, tyske og engelske par har tatt med seg hjem. Barna sikler, foreldrene smiler.
På et kontor sitter Dr. Nayana Patel. På en hylle over henne står en klokke i papp, formet som en baby. Babyhodet nikker fram og tilbake i takt med sekundene. Patel sier og driver klinikken sammen med sin legeektemann. Nå dikterer hun hva assis-

tenten ved PC-en i hjørnet skal skrive på e-post. E-posten skal sendes til et amerikansk par som ønsker å besøke klinikken. Paret vil leie en indisk kvinne til å bære fram et barn for dem.

I India koster hele surrogatprosedyren mellom 30 000 og 150 000 kroner. I USA er det ikke unormalt å betale 300 000 kroner. Prislappen kan sveipe halvmillionen.

- Vi har rimelige priser. Det er derfor India kommer til å bli verdensledende innen reproduktiv outsourcing, sier Patel.

Og det skyldes ikke bare lave priser - i India finnes verken lover eller regler som regulerer denne formen for reproduksjon.

Det er rett og slett ingen som har kontroll. Derfor har denne industrien kunnet vokse fram så raskt.

Og blitt så stor.
I 2005 var det 108 fruktbarhetsklinikker (IVF-senter, In Vitro Fertilisation) i India, ifølge Indian Society for Assisted Reproduction.

Loven krever ikke registrering av nye privatklinikker, men myndighetene regner likevel med at det i dag er over 300 slike senter i landet. På to år er tallet altså tredoblet. 33 prosent av sentrene tilbyr magne til leie, i tillegg til vanlig prøverørsbehandling.

- Vårt sykehus er et av de mest etterterpente, sier Nayana Patel.

De siste fire åra har surrogatmødre blitt en stadig større del av klinikken virksomhet. Når Magasinet er på besøk er 25 surrogatkvinner gravide.

Det siste året har antallet henvendelser fra barnløse par eksplodert, godt hjulpet av en rekke oppslag i internasjonale medier. Par fra hele verden tar kontakt med Patels fødselsfabrikk.

- Et norsk par har også vært her, men de valgte til slutt å ikke signere kontrakten, sier Patel.

I dag står 155 par, 40 prosent av dem hvite velstående vestlige, på venteliste.

- Surrogatmødreskap øker over hele India. Men jeg vil ikke at dette skal bli noe større nå. Jeg er nemlig ett hundre prosent involvert i hvert eneste svangerskap. Med hjerte og sjel. Jeg blir sliten av det, sier hun.

Parerne som står i kø får beskjed om at de må betale seg på ventetid fordi Patel vil ha kontroll på prosessen.

- Det kan gå ett, to, tre og fire år før parerne får hjelp, sier hun og tar en pause, som om hun vil forsikre seg om at beskjeden kommer tydelig fram.

- Jeg vil bare hjelpe dem som virkelig ikke har flere sjanser igjen. De kvinnene som har fått kreft i livmoren, eller de som er født uten, sier hun.

Klinikken får rundt 25 e-poster hver dag fra singlene, eller homofile par. De får ikke hjelp her.

- Det er en kvinne og en mann som skal få barn

Jeg er Guds vei til andre menneskers lykke.

Shanta (32)

sammen. Vi tror på ekteskapet som en hellig institusjon, og barnet er enda helligere, sier Patel.

I 2003 TOK ET INDISK PAR bosatt i England kontakt med klinikken. De var desperate. Etter bryllupet kom det fram at Lata Nagla var født uten livmor og ektemannen Aakash truet dermed med skilsmisse. I to måneder lette deres respektive familier etter en surrogatmor, men prisen ble for høy i England. Gjennom et familiemedlem i Anand fikk de høre om den prisbelønte fruktbarhetsekspernten Nayana Patel, som hadde drevet regulær fødselsklinik siden 1991.

Hun ville hjelpe - og sa:
- Få en av deres mødre til å stille opp. Jeg skal lage barnet for dere.

Slik fikk Nayana Patel ideen om å starte kommersiell surrogatvirksomhet.

Til slutt ble Lata's mor, Vidhya Valand, med paret til Patels klinikk og klarte å bære fram et par velskapte tvillinger, en gutt og ei jente.

Hun ble Asias første surrogatbestemor.
- Jeg så hvor utrolig lykkelige de ble, og tenkte at disse var heldige, de hadde bestemoren som kunne gjøre dette for dem. Men andre er ikke like heldige. Jeg tenkte at hvis jeg kan hjelpe flere på denne måten, de som ikke har en slik bestemor for hånden, da vil jeg virkelig gjøre folk glade.

PÅ ET AV DE KLAMME, varme rommene sitter Pushba (27) på sengekanten sin og flikler med en blå børste. Hun er sju måneder fra å føde sitt andre barn som surrogatmor. Denne gangen valgte hun å fortelle slekt og naboer at hun bærer på et barn som tilhører noen andre.

De reagerte med raseri, frøs henne ut og nektet å prate med henne. Da Pushba prøvde å forklare at sæden og en annens kvinnes egg var blitt implantert inne i henne på en instrumental måte, skjønte de overhodet ikke hva hun pratet om.

Et barn blir da til på bare en måte. Hun måtte ha vært utro.

- Den yngste datteren min på åtte var hjemme

RUGEKASSE: Fruktbarhetsklinikken ligger rett over gata for en bank, og ved siden av et apotek.

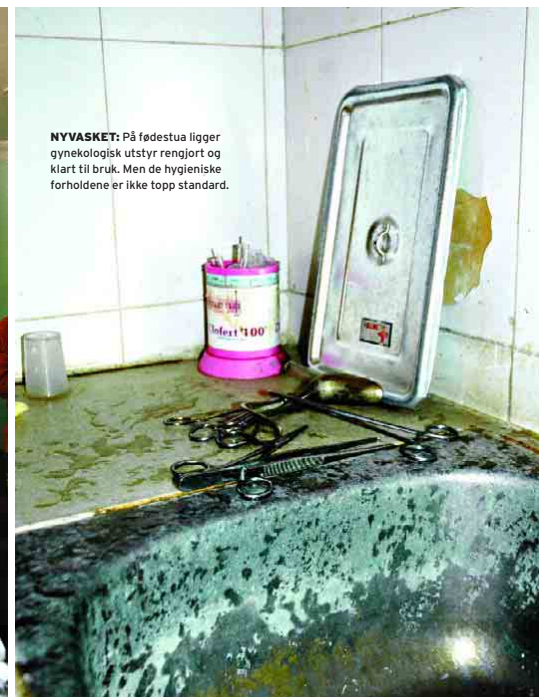

Et norsk par har også vært her, men de valgte til slutt å ikke signere kontrakten.

Nayana Patel, gynekolog

PÅ SJEKKERUNDE: Nayana Patel (47) tjener godt på kvinnene sine. Hver uke sjekker hun selv hvordan det går. Og om pulsen fortsatt slår.

NYVASKET: På fødestua ligger gynekologisk utstyr rengjort og klart til bruk. Men de hygieniske forholdene er ikke topp standard.

BABYGUDEN KRISHNA: Den lille guden henger over vasken på fødestua for å bringe de gravide hell og lykke.

SPENTE: Vordende surrogatmødre venter på svar på graviditetstestene.

GULL I MAGEN: Klinikeier og lege Nayana Patel har 25 gravide «på jobb». Etterspørselen har økt veldig det siste året. I dag venter 155 par på å få velge seg ut en surrogatmor.

► hos en venninne i landsbyen og lekte på gulvet, da faren til venninnen plutselig kom inn døra, tok tak i jenta mi og dro henne etter håret ut på gata, mens han ropte at moren hennes var en hore.

Mange surrogatmødre velger å flytte før magen blir stor. De vil ikke at naboene skal vite hva de driver på med. Det er for tabuelagt.

Men Pushba har ikke tenkt å la seg presse fra hjemstedet – til tross for overfallet på datteren.

– Hvorfor skal jeg flytte? Jeg har ikke gjort noe galt.

Shanta – som heller ikke er fra Anand – har kommet inn og satt seg ned på sengekanten hos Pushba. 32-åringen har sendt ektemann og barn tilbake til det lille rommet de leier i Anand by mens mamma er til observasjon på klinikken.

Det siste ektemannen sa for han dro var: «Husk, vi må holde dette hemmelig i noen måneder til, helt

til vi bestemmer oss om vi skal flytte. Eller om vi skal lyve og si at barnet døde under fødselen».

– Jeg vil helst flytte hit til Anand for godt, sier Shanta. – Så ingen hjemme noensinne får vite hva jeg har gjort.

Vifa i taket jobber på spreg med å lindre formiddagsstrålene fra sola og kjøle ned det lyseblå rommet. Det hjelper lite.

– Men en dag vil folk få vite, sier Pushba. – Uansett hvor du bor.

Shanta vil ikke høre mer. Hun legger seg bare ned og stirrer i veggen. Pushba begynner å gre håret sitt. Ingen sier noe mer.

- HVORDAN GÅR DET? Har du spist?

Det lange, svarte håret til Nayana Patel svinger seg rundt alle dørkammer der hun farter på sin ukentlige hilserunde. I de mange rommene ligger

kvinner som venter håpefullt på resultatet av graviditetstesten, andre har bulende mager. Noen har nettopp «kvittert ut» og er snart klar for hjemreise.

Patel tar forsiktig på magen til en kvinne som er innom for sin månedlige sjekk. Mat og medisinske oppfølginger betales av barnets biologiske foreldre. Kvinnen strekker seg sakte mot henne, Patel sjekker pulsen hennes mot armbåndsuret sitt. Plutselig kommer ei lita hvitkledd kvinne springende barbeint mot henne.

– Abort i førsteetasje, hvisker hun diskret.

– Hent kluter, kok vann. Du vet. Jeg kommer om fem minutter, svarer Patel.

PÅ ET AV DE LYSESTE ROMMENE sitter en mager kvinne med håret i en stram knute. Det er så vidt hun greier å snakke. Men etter noen minutter

Mange surrogatmødre velger å flytte før magen blir stor. De vil ikke at naboene skal vite hva de driver på med.

har hun tørket tårene. Rundt henne sitter fire av hennes fem døtre itenåra. Den sjette datteren fødte hun for fire dager siden. Hennes første surrogatbarn, Sophia (35) syntes hun var det vakreste vesenet hun noen gang hadde sett, og kalte henne Lucky.

– Hun var så pen. Jeg har mange jenter fra før, men denne var spesiell. Vi så det alle sammen. Det var vondt å ikke kunne gi henne bryst eller å snakke med henne. Den biologiske moren hennes tok barnet i armene sine med en eneste gang, og ville ikke gi slipp på henne. Og så sa hun gang på gang at jenta liknet faren sin.

– Hvor lenge fikk du være sammen med henne?

– Jeg fikk tre dager med Lucky. Og jeg har grått konstant siden hun dro. Det aller siste jeg gjorde var å kysse henne på panna, på magen og på hendene. Jeg ga henne alle de velsignelsene i Allahs navn som jeg bare greide, for hun forsvant i en bil.

Jeg får aldri se henne mer.

Barnet ble med hjem til paret som hadde «bestilt» henne. Hjem til USA.

– Jeg var klar til å gi tilbake alle pengene jeg skulle få. Jeg ville heller beholde Lucky, sier Sophia.

22 000 kroner er betalingen hun fikk. På kontrakten står det at barnet ikke under noen omstendigheter kan bli hennes.

– Jeg ville aldri gjort det om igjen hvis jeg hadde visst at sjelen min ville bli så brent.

– Ikke engang når du vet at barnet kommer til å få et bedre liv? spør sykesøsteren som har kommet inn på rommet.

– Jeg vet at barnet vil få et bedre liv uten meg, men når man har et barn i magen ...

Hun smiler med tårer i øynene.

– Til og med ei kvinne som har blitt voldtatt føler at barnet som vokser i magen hennes er hennes eget. ►►

Surrogatmor

- En surrogatmor er en kvinne som bærer frem et barn på vegne av andre. Surrogatmødreskap er lovlig i noen stater i USA, England og Israel. I Finland og Canada er kun alturistisk eller velgjørende surrogatmødreskap lovlig.
- I den norske bioteknologiloven står det under paragraf 2-15: «Befruktede egg kan bare anvendes for tilbakeføring i den kvinnen eggcellen stammer fra.» Fordi et barn bare skal ha én mor og fordi det alltid har vært slik, er surrogatmødreskap ulovlig i Norge.
- IVF (In Vitro Fertilisation) er befruktning utenfor kroppen. Kvinnens egg og mannens sæd føres sammen. Embryoen oppbevares ved 37 grader celsius i et inkubatorskap før den føres inn i livmor.

Barnløshet

- Ett av syv par i Europa problemer med å unnfange barn på naturlig vis. Om ti år vil dette gjelde så mange som hvert tredje par, hevdet professor Bill Ledger, Storbritannias ledende ekspert på fruktbarhet, under en fertilitetskonferanse i København i juni i 2005.
- Årsakene til at stadig flere blir ufrivillig barnløse, er økt overvekt, dårligere sædkvalitet, eldre mødre og økning i antall tilfeller av kjønnssykdommen klamydia.

30 | HOVEDSAKEN |

ANGRER: Sophia (35) i mørk bluse fødte en datter for to dager siden. Hun ville beholde henne og gi tilbake pengene. Her med sine egne tre døtre.

Under svangerskapet anbefalte Sophia sin eldste datter å bli surrogatmor. Pinki er 22 år, og sykehusets yngste surrogatmamma.

– Jeg angrer meg for at jeg fikk Pinki til å gjøre dette, sier Sophia.

– Mamma er lei seg, men jeg tror jeg vil greie dette helt fint, sier Pinki på venterommet.

Hun er liten og tynn, og seks måneder på vei.

– Jeg overtalte familien min til å få lov til å gjøre dette, sier hun og flakker med blikket idet to sykesøstre går forbi.

– Jeg har to barn fra før og trenger penger til utdannelsen deres. Folk kommer til å snakke, men jeg tar det ikke så tungt. Jeg vil si at barnet er vårt, men at jeg ga det bort til min søster som så inderlig ønsket seg barn. Naboene får aldri vite noe fordi hun ikke bor på samme sted som oss, sier Pinki.

– Og det var du selv som ville dette?
– Ja, mannen min mente det var umulig å gi ifra seg et barn, men jeg vil ikke ta sorgen på forskudd.

KONTRAKTEN KVINNENE må skrive under på har en rekke forpliktelser: De må gi fra seg barnet umiddelbart etter fødselen, kvinnene må avstå fra sex under svangerskapet, de kan ikke bruke rusmidler – og de skal på forhånd testes for hiv. De må dessuten bo i nærheten av klinikken mens de bærer fram barnet.

– Kontrakten er utarbeidet av den indiske stat og Helsetilsynet, sier Saroj Grover, en annen av fødselslegene ved klinikken.

Hun går gjennom dokumentet ord for ord.
– Ni måneder etter at de underskriver kontrakten har de et hjem, kanskje en butikk og et liv, sier legen.

Det stilles ett krav til: Kvinnene som låner bort magen sin må ha født minst ett barn fra før. Dette er både for å vite at de er fruktbare og for at de ikke skal behøve å gi ifra seg sin førstefødte.

– Når de har barn fra før, vil de jo ikke stikke av med noen andres barn. Det ville være helt ulogisk, mener Grover.

Den hurtigvoksende fruktbarhetsklinikken kjøper også arvestoffer – en rekke kvinner er faste leverandører av egg. Flere ganger i året kommer de innom for å levere. De legges i narkose, inn går sugerøret, ut kommer egget – og kvinnene er 750 kroner rikere.

– Jeg prøver å motivere også disse kvinnene til å bli surrogatmødre, for da vil de tjene mer penger, forteller Nayana Patel.

Nayana og hennes mann, doktor Hitesh Patel (48), forteller at de ikke reklamerer, verken etter par eller surrogatmødre. Alt går gjennom jungeltele-

legrafen. Men sykesøstre forteller at de selv gjerne godsnakker med naboer, familie, venner og ellers folk de møter.

Sykepleieren Nirmala Odedara forteller at hun egenhendig har skaffet mellom 20 og 30 surrogatmødre.

For det får hun en pengesum hun ikke vil oppgi.

– Jeg spør damene om de har økonomiske problemer. Så spør jeg om de ønsker seg et hus. De svarer ja, og jeg forteller dem om surrogatmødreskap. Mange aner ikke hva det er, og blir selvfølgelig skeptiske, men mange har heller aldri sett så store summer som det er snakk om her. Og da blir de gjerne med.

En av dem som ble med da Nirmala Odedara besøkte en hermetikkfabrikk i Anand, er Anjana (31). Hun jobber med å pakke syltegurker i boks og tjener 2000 rupis (290 kroner) i måneden.

Nå er det mer penger i vente.

Anjana er gravid med barnet til et indisk-amerikansk par fra California. Hun blir stadig minnet på at det ikke er hennes eget barn hun bærer på.

– Slik blir de ikke emosjonelt involvert i det, og det blir lettere å gi det bort, mener Odedara og legger hånden på Anjanas kulemage.

– Dette er som en leid leilighet med ettårskontrakt. Leieboeren skal flytte.

Anjana rister hodet fram og tilbake på siden, en ubestemmelig blanding av nikk og hoderisting, slik indere gjør. Det betyr at hun er enig.

– Dette er en «good deal». Vi får en kjempesum, og er glade for det. At andre kvinner andre steder i verden får mer, kan vi ikke bry oss om. For hvis jeg sier nei, er det noen andre som sier ja. Og da er jeg like fattig, sier Anjana.

ET PAR FRA USA HAR FLOYET inn til India. De har bodd i Amerika i 15 år, men begge er opprinnelig fra India. Mens mannen med det blek-oransje håret prater pris med Hitesh Patel, sitter kona ved siden av i en armybukse og forhører seg om hvilke helseisikeroer som er forbundet med overføringen av hennes egne egg. Paret forteller at de har vært gjennom tre prøverørsbehandlinger i USA og to i India, alle uten hell. Nå skal de prøve seg hos Patel.

– Jeg er 44 år, kona mi er 26. Hun greier ikke å bære fram barnet, tro meg, vi har prøvd. Vi vil holde på til vi får vårt eget barn, uten tvil. Å adoptere er ikke noe vi ønsker, sier mannen og ser på kona. Hun ser ned på Yves Saint Laurent-veska si.

– Dette er jo kjempebra for India. Penger vil strømme til Østen. Og en familie blir glad i vest.

Det sier doktor Hitesh Patel etter at amerikannerne har forlatt kontoret hans.

FØDESTUA: Dr. Saroj Grover rører opp senga. For noen timer siden hjalp hun til på en spontanabort.

Jeg ville aldri gjort det om igjen hvis jeg hadde visst at sjelen min ville bli så brent.

Sophia (35)

Legen hviler ti fingrer på langsiden av en sort dokumentmappe. Gullringen på langfingeren skrapper kanten. I mappa ligger kontrakter og underskrifter.

– Vi prøver å få maks ut av utlendinger. Vi vet de har pengene.

– Hvor mye betaler de?
Han tegner opp et regnskap som viser kostnadene ved ingreppene, for de månedlige medisintilgiftene til kvinnen og for babyen.

– Altså 6 lakhs (90 000 kroner. Red.anm.) til sammen. Vi tar oss betalt bare for ingreppene, en liten sum. Vi vil selvfølgelig gi mest mulig til de fattige kvinnene, sier han.

Ifølge klinikken forhandler den enkelte surrogatkvinne om betalingen, men alle får mellom 1,5 og 2,75 lakhs – tilsvarende 20 000 til 40 000 kroner.

– Og bare en liten sum til dere selv?

– Altså, jeg kunne blitt en rik mann. Men det er jeg ikke, sier Hitesh Patel og smiler bredt i barten. Utenfor sykehuset står en ny sølvgrå Honda City. En luksusbil i India. Hjemme står enda en bil.

– Er du ikke rik?

Han trekker underleppa ned og rister på hodet.

– Vi tjener penger, det gjør vi. Litt mer enn bare for ingreppene må vi jo ta. Men ikke mye, og vi trenger ikke mer. Hvor mange penger trenger man for å leve et godt liv i India? Spør han.

– Ikke mye.

Men klinikken ser ut til være god butikk – når kona Nayana Patel går gjennom korridorene, blinker ekte diamanter i ørene og på fingrene. I juli tar ekteparet med seg de to døtrene sine på ferie til London. Og rundt om på eiendommen er bygningsarbeidere i ferd med reise enda en etasje på toppen av klinikken. De vokser allerede.

HVA SIER SÅ DEN indiske loven om surrogatmødreskap?

– Det finnes ingen konkrete lover overhodet som regulerer surrogatmødreskap i India. Ingenting, sier Renuka Chowdhury. – Det er ingen som passer på kvinnene som blir utnyttet på dette markedet.

Chowdhury er minister for kvinner og barns utvikling i India. Hun sitter i den stolen hun alltid sitter i når hun har besøk i den offisielle høligen sin i New Delhi. En rød trestol. En krokrygget mann kommer med et lite brett med søt kaffe.

Chowdhury tror ikke et sekund på at det er idealisme som driver ekteparet Patel og eierne av tilsvarende klinikker.

– Løgnere!

Ministeren kaller praksisen ren utnyttning.

– De tjener massevis! Og familien til kvinnene

VEGGSPRYD: En kalender og en klokke med guden Ganesha, begynnelsens gud, er blant de få tingene lyser opp på veggene i fruktbarhetsklinikken i Anand.

ALLE KVINNER BØR: Spise sjokolade og lære å elske seg selv. Det sier plakaten i resepsjonen.

Reproduktiv turisme

● India er det ingen lovbestemmelser om hvem som er et barns rette mor. Vesten utnytter Østen på alle plan, og det er ubehagelig å tenke på at den indiske magen er billigere enn den amerikanske. Det burde vel være en global pris på surrogatmødre, sier Kulte Jönsson, svensk filosof og feminist som har skrevet doktoravhandling som resulterte i boka «Det fødte barna mødraskapets» (2003). Han mener norske og svenske myndigheter er transsynte og ser gjerne at surrogatmødre – både av økonomiske grunner så vel som altruistiske – blir lovlig. Jönsson er ikke overrasket over den kommersielle babyboomen i India. – Det vil bare bli mer av denne reproduktive turismen.

presser på. «Ett til, ett til, kom igjen», kan mannen hennes si – skal han si det helt til hun faller død om på bakken?
 – Burde surrogatmødre bli ulovlig i India?
 Chowdhury kaster et raskt blikk i taket før hun trekker på skuldrene.
 – Det er bra at fattige kvinner tjener penger. Det er bra at par får sine barn, og sine narissistiske ønsker oppfylt. De som gjør noe galt i denne sammenhengen er mellommennene.
 – Doktorene?
 – Jeg vil ikke si doktorene, men personen som setter partene sammen. Kvinnene må vite om sine rettigheter og muligheter.
 Nå vil Chowdhury starte kampanjer for å øke bevisstheten om farene forbundet med den voksende surrogatindustrien.
 – Det må være et rasjonelt valg som ligger i bunnen – ikke bare dollartegen i øynene deres. For dette er en industri i India som til sammen er verdt mer enn 200 millioner amerikanske dollar årlig, kanskje mer, og det øker hver eneste dag.
 På et annet kontor i den indiske hovedstaden sitter Ranjana Kumari. Hun er sjef for Center for Social Research i India. Senterets virksomhet er rettet mot kvinner og kvinners rettigheter.
 Den velklede kvinneaktivisten trekker pusten dypt inn gjennom nesen før hun forteller at det hvert femte minutt dør en indisk kvinne under fødselen.
 – Flere kvinner dør i barsel i India enn noe annet sted i verden. 137 000 i året. Kvinner blir ikke sett på som egne individer, men som mødre, koner eller døtre og har ikke noe de skulle sagt om sin egen kropp eller økonomi.

– Bør surrogatmødre bli forbudt?
 – Det burde bli totalt forbudt!
 – Hvorfor?
 – Få kvinner ser noe til pengene de blir lovet. Mennene deres stikker pengene i egen lomme og bruker dem på ny rickshaw eller alkohol. Og når glasset er tomt, vil de presse damene til å produsere enda flere barn, sier hun.
 – Hva blir det neste? Hundrevis av barn som popper ut av kvinner som ligger på rad og rekke og føder barn på bestilling med blå øyne, grønn hud og røde negler? spør Kumari, og ber en sekretær hente ei mappe.
 Seks milliarder amerikanske dollar – i overkant av 32 milliarder kroner – er den utrolige summen journalisten og økonomiprofessoren, Jayati Ghosh, har regnet ut at India totalt vil motta de kommende fem til ti år på surrogatmødreindustrien. Ghosh baserer regnestykket på tall fra Indian Council for Medical Research (ICMR), som kan sammenliknes med Statens helsetilsyn.
 – Framtidens kvinner vil ikke miste karrieren, ikke tida, ikke kroppen. Derfor vil flere og flere kvinner, også de som er kapable til å føde, sette bort jobben med å bære fram et barn for en slump penger i India, sier Kumari.
 Hun rynker på nesa. Hun føler seg kvalm.
 – Dette er sykt. Det er hallikvirksomhet. Hun rister på hodet. Så åpner hun mappa.
 – Hvor mye sa Nayana Patel at parene måtte betale totalt? spør hun.
 – Rundt 6 lakhs (90 000 kroner, red.anm.).
 – Summen som parene må ut med ender ofte på 10 lakhs (150 000 kroner, red.anm.). Det vil si at doktorene på de private sykehusene tjener godt, i

De som gjør noe galt i denne sammenhengen er mellommennene.

Renuka Chowdhury, minister for kvinner og barns utvikling i India

POPULÆRT: På to år er antallet fertilitetsklinikker tredoblet i India.

▶ hvert fall 5 lakhs (75 000 kroner, red.anm.) rett i pungen. Og 29 prosent av Indias befolkning ligger under fattigdomsgrensene.
 – Det vil si?
 – Det vil si at det er et godt marked for surrogater for tida.
 – Men det betyr jo også at flere fattige familier vil få mer penger?
 – Det er ikke gode penger. Dette er en desperat måte å løse fattigdomsproblemet i India på.
 Ti dager før Magasinet besøkte Nayana Patel fikk fem kvinner på klinikken innført embryoer fra hvite par fra Irland, Australia, England og Amerika. Sjansen for at det blir klaff er stor. Ei indisk kvinne kan nemlig gjennomføre fem prøverørsbehandlinger i løpet av livet og fem embryoer kan puttes inn hver gang. Dermed er det stor sjanse for at flere embryoer utvikler seg.
 – Veldig ofte blir det tvillinger. Og det er jo flott. Folk kommer hit for å få barn, da er det idioti å bare

Det er et godt marked for surrogater for tida.

Ranjana Kumari, Center for Social Research

putte inn to embryoer, slik loven sier i England. Med fem er det mye større sjanse, sier Hitesh Patel. Manjula (30) bærer på to barn. Men for noen måneder siden var det fire foster i magen hennes.
 – Vi måtte fjerne to fordi vi ikke ville sette livene til alle barna på spill ved å få Manjula til å bære fram fire. Vi lyttet til hjertene deres når de var seks uker gamle, og fjernet de som slo svakest, sier spesialist i fosterdiagnostikk, Harsha Bhadarka.

EN HØY MANN FRA TYSKLAND sitter på kontoret til Nayana Patel. Han kom med svarte solbriller i brystlommen på en nystroket hvit skjorte. Han kom med nysgjerrige øyne, spisse lakksko og en stresskoffert. Han dro igjen med et smil, et håndtrykk fra kvinnene i andre etasje, og en brosjyre.
 Nayana hvisker til Magasinet at han kommer tilbake med sin kone i september.
 Da skal de bytte barn og penger. ■
 lti@dagbladet.no

- Grenser til menneskehandel

BARNE- OG LIKESTILLINGSMINISTER Karita Bekkemellem tar avstand fra surrogatmødre.
 – Å bruke fattige mennesker og deres kropp som redskap til selv å få barn grenser for meg mot menneskehandel. Hadde et norsk par skaffet seg barn på denne måten – og norske myndigheter hadde vært klar over hvordan barnet var blitt til – ville ikke Norge ha anerkjent kvinnen som barnets mor. De ville kunne blitt straffeforfulgt. Dette er jo også en omgåelse av adopsjonsreglene, sier Bekkemellem.
 Foreningen Ønskebarn (tidligere Foreningen for ufrivillig barnløse) får stadig oftere spørsmål om surrogatmødre fra sine medlemmer.
 – De nevner ofte USA som trygt i forhold til denne måten å få barn på. Men det er veldig få som har råd. Derfor ser jeg at et billigere alternativ i India kan friste, sier leder Ingvild Brunborg Morton.
 – Man vil selvfølgelig ikke støtte en industri som utnytter noen, men ønsket om barn er så sterkt at det kan bli et dilemma, sier Brunborg Morton.
 – Surrogatmødre kan bra. Men da snakker vi om kvinner som gjør dette gratis for å hjelpe en annen kvinne hvis største ønske er et eget barn, sier Johan T. Hazekamp, leder for Avdeling for assistert befruktning ved Volvat Medisinske Senter.

Karita Bekkemellem

Bank – Sparings – Forsikring

Bytt til en gebyrfri bank på 90 sekunder.

En PC med nettilgang er alt du trenger. Noen få tastetrykk er alt som skal til for å få en gebyrfri dagligbank, et billigere boliglån og flere tusen kroner til overs hvert år.
 Bytt til boliglånsrente fra 4,74% (nom)* / 4,87% (eff)*.

SLIK FÅR DU EN BILLIGERE BANK:

- www.storebrand.no/bank ▪ SMS "bank" til 08880 ▪ Ring 08880

* Gjelder for Partnerkunder med lån over kr 2 mill innenfor 60 % av verdi. Effektiv rente er beregnet for annuitetslån på kr 2,5 mill nedbetalt med månedlige terminer over 20 år.

